

UMUDUN DEVRİMİ

(THE REVOLUTION OF HOPE)

Aydın ARITAN

mızı işte sağlık yönünden yarınlarını düşünmeyenlerimiz, düşünemeyenlerimiz böylece büyük ölçüde doldurmuş oluyor. Toplumumuzun ayıplılığını da sergileyerek...

Öte yandan, ayrı bir çile de mahkeme koridorlarında, salonlarında yaşanıyor. Buraları dolduran gençlerimiz ve orta yaşlılarımız da, yarınlarını düşünmemekten dolayı büyük çapta üzüntülü durumlara düşüyorlar. Öfkelerine mağlup olanlar. Hoşgörü ile olaylara bakamayanlar. Başkaları tarafından çeşitli vaatlerle beyni yıkananlar. Çocukluktan delikanlılığa geçiş ne kadar önemli. Yol göstericisinin iyi olmayışı ne büyük şanssızlık. Mahkeme koridorlarını dolduranlarımızın büyük çoğunluğu köylü ya da köyden yeni çıkışlı. Yeterli hayat bilgisine sahip olmamış kardeşlerimiz. Güzel yarınlarını belki de istemiye istemiye karartanlar da vardır aralarında. Ama büyük ölçüde bilgi noksanlığı yattığı da bir gerçek. Tabii ateş düştüğü yeri yakıyor. Ateşe düşenlere karşı ilgimizi ve yardımımızı büyük ölçüde yapamadığımız da ayrı bir gerçek. Böylece toplumumuzun ayrı bir ayıbı da burada ortaya çıkıyor.

Tabii, herşeye rağmen de hayat devam ediyor. Hastane koridorları, mahkeme koridorları, bizlere gelecek için hatırlatmalar yapmakta. Başkalarına ba-

karak, geleceğimizin ne gibi şekiller gösterebileceğini tahmin etmek hep elimizde. Bu yaşlılar da daha dün denebilecek bir zaman önce aynen şimdiki gençler gibi idiler. Sıkıntılar içinde ferahlık bekleyenler de, hiç tасasız ve dertsiz idiler şüphesiz. Akla şu soru takılıyor, acaba onlar da bugünkü geleceklerini düşünmüşler miydi diye... Bugünler için hazırlıklar yapmışlar mıydı? Bugünün genci, orta yaşlısı ve hattâ yaşlısı nasıl yarınlarını büyük ölçüde düşünmüyorsa, büyüklerimiz de muhtemelen yarınlarını pek düşünmemişlerdi! Pek çoğumuzu nedense sadece bugünün problemleri ilgilendiriyor. Geleceği düşünenlerimiz ise o kadar az ki. Problemler, sıkıntılar karşımıza çıktıkça «Bugün hele geçsin. Bu yıl hele geçsin.» diye savuşturanlarımız pek çok. Evet, günler ve yıllar geçiveriyor. Ama problemleri, sıkıntıları da beraberinde götürmeyerek, onları büyümüş olarak bırakarak.. Bugünleri ve yarınları düşünenlerimiz de vardır çevremizde. Onların ölçülü yaşayışları hem ailelerine, hem çevreye huzur getirir. Olgun hava yaratırlar, huzurlu yaşarlar. İnsan oluşunun kıymetini bilerek, «güzel bir gelecek hepimizin önünde varedilmek üzere beklemektedir.» diyebilmeliyiz. Ne mutlu bugün ile geleceği birlikte düşünenlere ve yaşayabilenlere...

Erich Fromm, 1968 yılında yazdığı «The Revolution of Hope» (Umudun Devrimi)'nde endüstrileşmiş toplumdaki rahatsızlık ve sorunlara değinir. Onun amaçları olan «Gelişim» ve «Ekonomik İlerleme», çevre kirliliğine, doğayı hesap etmeye, baskı, görünüş ve adaletsizliğe yol açmaktadır. Fromm bu kitabında, mekanize olmuş ve insana yabancı toplumların insan üzerinde ne gibi olumsuz etkiler yarattığını inceledikten sonra, yeni bir toplum biçimi için alternatif önerilerini sıralar. Bunlardan biri de, «tükteimin insancillaştırılması»dır.

«Günümüze dek endüstri sistemlerinin tek bir hedefi vardı. İnsanların bütün istek ve tutkuları, ayırdedilmeksizin doyurulmak ve tatmin edilmek zordur dediği düşünülüyordu. Ama bir yandan da, bedene zararlı olmak (içki, sigara, esrar vb.) ve toplumsal ahlak (porno-grafi vb.) açılarından getirilen sınırlamalar ile, her tutku ve ihtirasın tatmin edilmesine izin verilmiyor. Kısaca öznel tutkular sonsuza dek ve tümüyle tatmin edilir düşüncesi yanlıştır.

Şimdi de bu istek, arzu ve tut-

kuların nasıl doğduğunu inceleyelim. Ama burada karşımızda hemen iki engel belirveriyor: İlki, endüstrinin etkileri. Endüstri reklâm yoluyla kişileri öylesine şartlar ki, bir takım istekleri, hattâ ihtiyaçları kendi yaratır, sonra da bunların tatmini ve doyurulması için ürettiği malları satar. Bu konudaki ikinci engel ise, kişisel özgürlük kavramıdır. Herkesçe farklı olan bu kavram, kamuoyu ve reklâmlarla öylesine biçimlenir ki, bireyler «kendileri için hazırlanmış olan» sabunları, pikapları, televizyonları, sigaraları, dış macunları vs. arasında, beğendikleri yönünde bir tercih kullanırlar. Ve bu onlara bir zafer gibi gelir. Özgür ve güçlüdürler, istediklerini seçmekte kimse karışamaz işlerine. Ama temelde bu bir aldatmacadır. Çünkü güçsüz insanın kendi istek ve zevkleri sandığı eğilimleri satıcılar ve tüketim bilimle belirlenir. O aldatmacı «Kral»lığı ardında insan, bir kukladan başka bir şey değildir.

Tüketim tutkusu, gerçekte kendine ve çevresine yabancılaşmış insanın korkularını, bunalımlarını gizlemekte kullan-

Seksenli Yıllarda Güneş Sisteminde iki Olay

Acar DOĞANGÜN

«...Bundan bir zaman sonra, bilgeler Kudüse doğudan yaklaşan yıldızları incelediler ve dediler ki, Yahudilerin kralı olacak bebek nerede? Biz doğuda doğduğunda o'nun yıldızını gördük ve o'na secde etmeye geldik.» Böylece ayrıldılar ve yolları üzerinde, doğuda gördükleri aynı yıldızı gördüler. Çocuğun olduğu yerde durana dek onu izlediler. Eve girdiler ve o zaman annesi Meryemle çocuğu gördüler.» (Matta bap. 2)

Bu olay bugünkü zaman hesaplarımıza göre 7. ayın eylülünde oldu. Biz bugün «Beytlehem Yıldızı»nın aslında gerçek bir yıldız, bir nova, ya da bir kuyruklu yıldız olmadığını biliyoruz. Orada güneş sisteminin iki devi Jüpiter ve Satürn, dünyamıza göre, o denli birbirine yaklaştılar ki, kavuşum konumuna girmişler ve ikisinin parlaklığı birleşerek tek bir yıldız biçiminde parlamıştı.

Gerçekte şu an bile Arslan ve Başak burçları arasında izlediğimiz Jüpiter ve Satürn arasındaki kavuşmalar görel olarak oldukça sık meydana gelir. Jü-

pter 12 yıl, Satürn de yaklaşık 30 yılda güneşin çevresinde bir tur attıklarından, 20 yılda bir birbirlerine çok yaklaşırlar. Bu oyuna bir de güneş katılır, yani Güneş, Dünya, Jüpiter, Satürn aşağı yukarı bir doğrultuda olurlarsa, o zaman buna «büyük kavuşum» adı verilir. Bu olayla da bin yılda üç kez karşılaşılır.

1080-81 kışında gerçekleşen kavuşma Beytlehem yıldızının 100'üncü yıldönümüdür. Bir özel olarak bu kez Mars da bu oyuna katıldı. 80 yaşından bu yana o da birbirine yaklaşan gezegenlerin önünden geçmektedir.

Ama insanların binlerce yıldan bu yana tekrar tekrar gördüğü ve yaşadığı bir olay birdenbire büyük bir önem kazandı. Örneğin Astrolog John Gribov ve Stephan Plageman'a göre güneş lekeleri artacak, yer yüzünde önemli atmosferik olaylar olacak ve dünyanın ekvator çevresindeki hızında düşme olacak. Atmosferikçi George Gamow'a göre de; 9 gezegenin aynı doğrultuda toplanması yer küre içinde akışkan durumdaki

diği bir araçtır. Umutsuzluk, boş bir ruh, gerginlik ve şaşkınlık içindeki bireyler, tüketimlerini arttırmak, onları bireysel-leştirmek gibi yönelişlerle kendilerini avutmaya, kişiliklerini farklılaştırmaya ve korkularını unutturmaya çalışırlar...

Yapılması gereken şey, önce tüketildikçe insanlardaki ihtiras ve açlığı daha da arttıran bu yanlış tüketim-üretim biçimine son vermektir. Toplumsal ve ekonomik yapıdaki değişikliklerle, piyasanın insan isteklerini belirlemesi yerine, insanların üretim ve tüketim yönlendirmesini etkilemeleri sağlanmalıdır. İnsanın ruhsal ve fiziksel gelişimine, evrimine katkıda bulunan, ona sevinç ve mutluluk getiren ihtiyaçlara «insancıl ihtiyaçlar» denmeli ve üretim, yapay ihtiyaçlar alanından bu insancıl ihtiyaçlara doğru kaydırılmalıdır.»

Fromm daha sonra ekonominin bir amaç değil, insanların mutluluğu için bir araç olması gerektiğini belirterek, ekonomik büyümek yerine insanı ve onun evreni ile mutluluğunu öne alan bir sosyo-ekonomik yapı kurulmasını savunur.

Gönülden dileyerek verenin, verdiği gerçek devadır.
Beyti

Günah işleyen insandır, buna üzülen melektir,
bundan dolayı sevinen ise şeytandır.

Thomas Fuller

